

No.Φ.092.22/7054

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Προσφυγή No. 73398/14

Majad AL AHMAD

κατά Ελλάδος και Σουηδίας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας στις 22 Σεπτεμβρίου 2015 σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Khanlar Hajoyev, *Πρόεδρο*,

Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Dmitry Dedov, *δικαστές*,

και τον André Wampach, *Αναπληρωτή Γραμματέα του Τμήματος*,

Αναφορικά με την ανωτέρω προσφυγή που κατατέθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2014,

Μετά από διαβούλευση, αποφασίζει ως εξής:

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ο προσφεύγων, Majad AL AHMAD, είναι Σύρος υπήκοος, γεννηθείς στις 2 Ιανουαρίου 2001 στη Δαμασκό.

**A. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης**

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως υπεβλήθησαν από τον αιτούντα, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής.

Αφού διέφυγε από τη Συρία, ο προσφεύγων, ασυνόδευτος ανήλικος, εισήλθε στην Ελλάδα στις 28 Αυγούστου 2014. Αφίχθη μόνος, με σκοπό να επανασυνδεθεί με τον μεγαλύτερο αδελφό του, ο οποίος είχε λάβει καθεστώς πρόσφυγα στη Σουηδία.

Κατά την άφιξή του στην Ελλάδα, ο προσφεύγων κρατήθηκε μαζί με ενηλίκους στον προαύλιο χώρο αστυνομικού τμήματος για τρεις ημέρες. Εκδόθηκε διαταγή απέλασης εναντίον του, η οποία ανεστάλη αργότερα για έξι μήνες. Αφού αφέθη ελεύθερος, ο προσφεύγων ζούσε σε πάρκα και πλατείες χωρίς τακτική πρόσβαση σε

τροφή και νερό, υγειονομική περίθαλψη και καμία μορφή κοινωνικής ή ψυχολογικής στήριξης.

Για περίπου ένα μήνα το Νοέμβριο, ο προσφεύγων συμμετείχε σε διαμαρτυρία μπροστά από την ελληνική βουλή μαζί με περίπου 300 Σύριους υπηκόους.

Το Δεκέμβριο του 2014, ο αδελφός του προσφεύγοντος ήρθε στην Ελλάδα και, στις 23 Δεκεμβρίου 2014, πήγαν μαζί στην πρεσβεία της Σουηδίας στην Αθήνα, όπου ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία, αίτηση ανθρωπιστικής βοήθειας, αίτηση για βίζα ή "laissez-passer" για ανθρωπιστικούς λόγους και αίτηση επανένωσης οικογένειας. Ο αδελφός του προσφεύγοντος προσυπέγραψε την αίτηση και δήλωσε ότι θα αναλάμβανε την έναρξη της διαδικασίας εξασφάλισης της νόμιμης κηδεμονίας του προσφεύγοντος μόλις ο τελευταίος προσγειωνόταν στη σουηδική επικράτεια. Στην αίτησή του, ο προσφεύγων ζήτησε να δοθεί προτεραιότητα στην υπόθεση, να αναλάβει απ' ευθείας η Σουηδία την ευθύνη της εξέτασης της αίτησης ασύλου σύμφωνα με τις διατάξεις των Άρθρων 8 και 9 του Κανονισμού Δουβλίνο III, να του δοθεί άμεσα "ανθρωπιστική βοήθεια" για όσο χρόνο βρισκόταν στην ελληνική επικράτεια και να μην επιστραφεί στη δικαιοδοσία της Ελλάδας καθώς δεν μπορούσε να προστατευτεί επαρκώς από το ελληνικό κράτος. Εναλλακτικά, ζήτησε από την πρεσβεία να ενεργήσει σύμφωνα με το Άρθρο 20§4 του Κανονισμού Δουβλίνο III και να αποστείλει την αίτηση χωρίς καθυστέρηση στις ελληνικές αρχές και να του παράσχει νομική συνδρομή το σουηδικό κράτος.

Ο προσφεύγων και ο αδελφός του αρνήθηκαν να φύγουν από το χώρο της πρεσβείας αν δεν αναλάμβανε η πρεσβεία την προστασία του προσφεύγοντος. Ωστόσο, σε δύο γραπτά σημειώματα που δόθηκαν στον προσφεύγοντα, με ημερομηνία 23 Δεκεμβρίου 2014, "προς κάθε ενδιαφερόμενο", η πρεσβεία ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι "δεν είναι δυνατόν να υποβάλει αίτηση ασύλου σε σουηδική πρεσβεία" και ότι, καθώς η πρεσβεία δεν μπορούσε να λάβει απόφαση σχετικά με την αίτησή του για επανένωση της οικογένειας, "η αίτηση έπρεπε να υποβληθεί στις σουηδικές αρχές". Η πρεσβεία συνεπώς "ενημέρωσε τον Majad Al Ahmad και την νομική εκπροσώπηση [του] ότι θα χρειαστεί χρόνος και του ζήτησε να φύγει από το χώρο της Πρεσβείας". Η πρεσβεία έδωσε επίσης στον προσφεύγοντα "απόδειξη

παραλαβής αίτησης", επιβεβαιώνοντας ότι είχαν λάβει την αίτησή του για άδεια παραμονής στις 23 Δεκεμβρίου 2014.

Στις 7 Ιανουαρίου 2015 ο προσφεύγων πήγε ξανά στη σουηδική πρεσβεία, όπου είχε ραντεβού για συνέντευξη.

Στις 29 Μαρτίου 2015, έληξε η προθεσμία αναστολής που είχε δοθεί στη διαταγή απέλασης του προσφεύγοντα.

Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι, στις 30 Μαρτίου 2015, η αίτησή του για άδεια παραμονής για λόγους επανένωσης της οικογένειας απορρίφθηκε από το Συμβούλιο Μετανάστευσης της Σουηδίας, στο οποίο είχε διαβιβαστεί από τη σουηδική πρεσβεία στην Αθήνα. Δεν του δόθηκε αντίγραφο της απόφασης.

Σε μη προσδιορισθείσα ημερομηνία, ο προσφεύγων διέφυγε λαθραία από την Ελλάδα και έφθασε στη Σουηδία στις 11 Απριλίου 2015, αφού ταξίδεψε μέσω ΠΓΔΜ, Σερβίας, Αυστρίας, Γερμανίας και Δανίας. Στις 12 Απριλίου 2015, ο αδελφός του τον συνόδευσε στο Συμβούλιο Μετανάστευσης και τον καταχώρησε ως αιτούντα άσυλο, αναφέροντας ότι είχε ήδη υποβάλει αίτηση ασύλου στη σουηδική πρεσβεία στην Αθήνα. Σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, οι αξιωματούχοι του Συμβουλίου Μετανάστευσης απάντησαν ότι η αίτηση που υπεβλήθη στην Αθήνα δεν ήταν έγκυρη και ότι η αίτηση θεωρείτο ότι υπεβλήθη στις 12 Απριλίου 2015. Του δόθηκαν δύο ραντεβού για συνεντεύξεις, ένα στις 4 Ιουνίου 2015 και ένα στις 10 Αυγούστου 2015.

## **Β. Συναφές διεθνές δίκαιο**

Το Άρθρο 20§4 του Κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ προβλέπει:

"Όταν μια αίτηση διεθνούς προστασίας υποβάλλεται στις αρμόδιες αρχές κράτους-μέλους από αιτούντα που ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, ο προσδιορισμός του υπεύθυνου κράτους-μέλους γίνεται από το κράτος-μέλος στο έδαφος του οποίου ευρίσκεται ο αιτών άσυλο. Αυτό το κράτος-μέλος ενημερώνεται αμελλητί από το κράτος-μέλος το οποίο έλαβε την αίτηση και θεωρείται ως εκ τούτου, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, το κράτος-μέλος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση διεθνούς προστασίας".

## ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

Ο προσφεύγων παραπονείται σύμφωνα με τα Άρθρα 1, 2, 3, 8, 13 και 14 της Σύμβασης.

## ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Σύμφωνα με το Άρθρο 1, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι η Σουηδία αποποιήθηκε των υποχρεώσεων της που απορρέουν από την εξωεδαφική δικαιοδοσία στο χώρο της πρεσβείας, ερμηνεύοντας τη "δικαιοδοσία" με τρόπο που στενεύει το πεδίο προστασίας που εγγυάται η Σύμβαση.

Σύμφωνα με το Άρθρο 2, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίστηκε τόσο από την Ελλάδα όσο και από τη Σουηδία έθεσε τη ζωή του σε προφανή κίνδυνο και δεν έγιναν έρευνες μετά την καταγγελία του από τις ελληνικές ή τις σουηδικές αρχές.

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 και όσον αφορά την Ελλάδα, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι υπεβλήθη σε απάνθρωpes και ταπεινωτικές συνθήκες διαβίωσης, κατά παράβαση του εθνικού και διεθνούς δικαίου (ουσιαστικό σκέλος), ότι δεν έγιναν έρευνες σχετικά με την κατάστασή του και ότι η Ελλάδα δεν ζήτησε την αλληλεγγύη της ΕΕ παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα παραδέχθηκε ότι δεν μπορούσε να χειριστεί την εισροή Σύριων προσφύγων (διαδικαστικό σκέλος).

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 και όσον αφορά τη Σουηδία, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι τον υπέβαλε σε κακομεταχείριση ιδίως επειδή: του αρνήθηκε το δικαίωμα να ζητήσει άσυλο στην πρεσβεία, τον επέστρεψε στην ελληνική δικαιοδοσία στις 23 Δεκεμβρίου 2014, δεν ερεύνησε ή δεν διαβίβασε στις ελληνικές αρχές την αίτησή του για διεθνή προστασία, δεν παρείχε ανθρωπιστική βοήθεια στον προσφεύγοντα ενόσω βρισκόταν ακόμη στην Ελλάδα και δεν του παρείχε νομική συνδρομή διορίζοντας Σουηδό δικηγόρο.

Σύμφωνα με το Άρθρο 8, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι η ιδιωτική του ζωή (σωματική και ηθική ακεραιότητα) και η οικογενειακή του ζωή (με τον αδελφό του) υπέστησαν δυσανάλογες παρεμβάσεις από τις ελληνικές και τις σουηδικές αρχές και ότι ποτέ δεν αξιολογήθηκε το συμφέρον του ως ανηλίκου, για να μην αναφερθεί ότι δεν αποτέλεσε προτεραιότητα καθ' όλη τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τις

αιτήσεις του για άσυλο και ανθρωπιστική βοήθεια και τις συνθήκες διαβίωσης. Ισχυρίστηκε επίσης ότι η αίτησή του για άσυλο δεν εξετάστηκε ούτε γρήγορα ούτε προσεκτικά και ότι η διαδικασία επανένωσης της οικογένειας δεν προσέφερε τις εγγυήσεις ευελιξίας, αμεσότητας και αποτελεσματικότητας.

Σύμφωνα με τα Άρθρα 13 και 14, σε συνδυασμό με όλα τα ανωτέρω Άρθρα, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι δεν διέθετε αποτελεσματικό ένδικο μέσο για να αμφισβητήσει το καθεστώς του ως θύματος και ότι η κατάστασή του ως ασυνόδευτου ανήλικου δεν ελήφθη υπ' όψιν, καταλήγοντας σε διακρίσεις κατά την απόλαυση όλων αυτών των δικαιωμάτων.

#### **Α. Σχετικά με τις αιτιάσεις κατά της Ελλάδας**

Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση ασύλου που διαβιβάστηκε στην αρμόδια σουηδική αρχή, δηλ. το Συμβούλιο Μετανάστευσης της Σουηδίας. Από το Άρθρο 20§4 του Κανονισμού Δουβλίνο III προκύπτει ότι η σουηδική πρεσβεία δεν ήταν αρμόδια να αποφασίσει για την αίτηση ασύλου, ούτε να ενημερώσει τις ελληνικές αρχές. Εφ' όσον οι ελληνικές αρχές δεν ενημερώθηκαν από τις σουηδικές αρχές για την αίτηση ασύλου που υπέβαλε ο προσφεύγων, δεν ήταν σε θέση ούτε να προσδιορίσουν (πάντοτε σύμφωνα με το ίδιο Άρθρο) ποια χώρα θα ήταν υπεύθυνη για την απόφαση σχετικά με την αίτηση ασύλου του προσφεύγοντος, ούτε να θεωρήσει ότι η αίτηση ασύλου που υποβλήθηκε στην πρεσβεία δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως αίτηση που υπεβλήθη στις ελληνικές αρχές.

Επίσης, προκειμένου ο προσφεύγων να θεωρηθεί ως "ασυνόδευτος ανήλικος που αιτείται άσυλο" και να επωφεληθεί από τυχόν σχετικό πρόγραμμα προστασίας που παρέχεται σε ανήλικους αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα, θα έπρεπε να υποβάλει αίτηση απ' ευθείας στις ελληνικές αρχές ή να περιμένει να έρθει σε επαφή μαζί τους το Συμβούλιο Μετανάστευσης της Σουηδίας. Ωστόσο, ο προσφεύγων δεν υπέβαλε ποτέ αίτηση ασύλου στις ελληνικές αρχές. Όπως υπογράμμισε στην έκθεση πραγματικών περιστατικών του, πρόθεσή του ήταν να πάει στη Σουηδία για να επανασυνδεθεί με τον μεγαλύτερο αδελφό του, ο οποίος είχε εγκατασταθεί εκεί αφού έλαβε καθεστώς πρόσφυγα. Ο προσφεύγων εξήγησε ότι, αν είχε υποβάλει αίτηση ασύλου στις ελληνικές αρχές, θα είχε τεθεί υπό ελληνική δικαιοδοσία, πιθανώς θα κρατείτο έως ότου εξεταστεί

η αίτηση ασύλου του και, σύμφωνα με τον Κανονισμό Δουβλίνο III, θα ήταν αδύνατον να πάει στον αδελφό του στη Σουηδία.

Ωστόσο, το Δικαστήριο έχει την άποψη ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 35§1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων θα έπρεπε να είχε ζητήσει την προστασία των δικαιωμάτων που τώρα διεκδικεί ενώπιον του Δικαστηρίου υποβάλλοντας αίτηση για διεθνή προστασία στις ελληνικές αρχές. Αφού δεν το έκανε, παρέλειψε να εκπληρώσει την απαίτηση εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων.

Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής είναι απαράδεκτο και πρέπει να απορριφθεί σύμφωνα με το Άρθρο 35§§1 και 4 της Σύμβασης.

#### **Β. Σχετικά με τις αιτιάσεις κατά της Σουηδίας**

Το Δικαστήριο σημειώνει εξ αρχής ότι η σουηδική πρεσβεία ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι δεν ήταν δυνατόν να υποβάλει αίτηση ασύλου στη Σουηδία στην πρεσβεία. Ωστόσο, δέχθηκε την αίτησή του για άδεια παραμονής, προφανώς λόγω επανένωσης της οικογένειας, και τη διαβίβασε στο Συμβούλιο Μετανάστευσης της Σουηδίας. Το Δικαστήριο παρατηρεί επίσης ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο προσφεύγων απομακρύνθηκε από το χώρο της πρεσβείας με χρήση βίας. Επιπλέον, τον συνόδευε ο ενήλικος αδελφός του προσφεύγοντος, για τον οποίο λόγο δεν φαίνεται να υπήρχε λόγος να πιστεύει το προσωπικό της πρεσβείας ότι δεν τον φρόντιζε ο αδελφός του όσο περίμενε την απάντηση στην αίτησή του για άδεια παραμονής. Επίσης, δεν υπάρχει γενικό δικαίωμα νομικής συνδρομής ή δωρεάν νομικού συμβούλου κατά την υποβολή αίτησης για άδεια παραμονής σύμφωνα με το σουηδικό δίκαιο. Εάν ο προσφεύγων και ο αδελφός του θεωρούσαν ότι ήταν απαραίτητη η νομική συνδρομή, ήταν ελεύθεροι να επικοινωνήσουν και να προσλάβουν δικηγόρο με δικά τους έξοδα. Έπεται ότι οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος σχετικά με τη σουηδική πρεσβεία είναι εκδήλως αβάσιμες και πρέπει να κηρυχθούν απαράδεκτες σύμφωνα με το Άρθρο 35§§3 (α) και 4 της Σύμβασης.

Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε επίσης ότι η αίτησή του για άδεια παραμονής στη Σουηδία απορρίφθηκε το Μάρτιο του 2015. Ωστόσο, δεν υπέβαλε αυτή την απόφαση στο Δικαστήριο και, έτσι, είναι αδύνατον να επαληθεύσει το Δικαστήριο αυτές τις πληροφορίες ή να γνωρίζει για ποιους λόγους φέρεται ότι απορρίφθηκε η αίτηση.

Επίσης, μια τέτοια απόφαση του Συμβουλίου Μετανάστευσης υπόκειται σε έφεση ενώπιον του Δικαστηρίου Μετανάστευσης και του Εφετείου Μετανάστευσης, για τον οποίο λόγο οι σχετικές αιτιάσεις του προσφεύγοντος είναι, σε κάθε περίπτωση, απαράδεκτες λόγω μη εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων σύμφωνα με το Άρθρο 35§§1 και 4 της Σύμβασης.

Τέλος, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο προσφεύγων βρίσκεται τώρα στη Σουηδία και ότι, αν και δεν υπέβαλε δικαιολογητικά στο Δικαστήριο, ισχυρίζεται ότι εκκρεμεί εκεί αίτηση ασύλου. Το Δικαστήριο κρίνει ότι, εφ' όσον οι σουηδικές αρχές εξετάζουν την αίτησή του, τυχόν αιτιάσεις σχετικά με την αίτηση ασύλου του στη Σουηδία είναι πρώιμες και πρέπει να κηρυχθούν απαράδεκτες σύμφωνα με το Άρθρο 35§§1 και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο ομόφωνα

*Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.*

Συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα και γνωστοποιήθηκε γραπτώς στις 15 Οκτωβρίου 2015.

Υπογραφή

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

*Αθήνα, 09.11.2015*

*Ακριβής μετάφραση από τα αγγλικά*

*Η μεταφράστρια Ελένη Δημητρίου*

Υπογραφή

Khanlar Hajiyeu

Πρόεδρος